

Inscunter cul Giapun a Sent

Vernissascha da purtrets da tusch da Sax

(anr/fh) Daspö 10 ons abita l'artist Sax illa Val Fex. Avant ha'l vivü 25 ons a Kyoto i'l Giapun. Dürant tuot quel temp ha *Herbert Baerlocher-Inoue* – sco cha Sax ha nom ufficialmaing – pitturà. El nomna quai: „Depositara mia vita in purtrets“. Si'art es l'elavuraziun d'evenimaints chi capitau in seis intern. D'üna vart as tratta da purtrets da culur d'öli sün taila e da tschella vart da tusch dal Giapun.

Transportar il stadi d'anim sül palperi

Da pitturar cun tusch ha Sax imprais a Kyoto d'ün vegl maister dal budissem da Zen. Purts da tusch han üna lunga tradiziun in Giapun, Corea e China. Ils motivs sun daspö tschientiners impustüt cuntradas illas differentas stagiuns. „Quai n'haja eir exercità, ma eu n'ha lura svelt sviluppà ün agen stil“, quinta l'artist da Basilea. Plü bod ha eir el pitturà portraits o cuntradas, ma vairamaing til ha fascinà adüna daplü la pittüra spontana chi resulta d'ün movimaint. „Cun pitturar possa exprimer meis agen stadi d'anim, tuot tenor schi va amunt o aval, schi'd es paschaivel o dinamic“, declera Sax. Seis purtrets descriuva'l culs plects „abstract“ in quel sen chi nu muossan ogets figürativs, dimpersè situaziuns internas. „Cun tusch as poja transportar quel stadi d'anim directamaing perquai chi's po implir ün fögl infra cuort temp fingià be cun pacis strichs d'ün grond pinel“, spiega l'artist. El illustrescha quista frasa sun ün exaimpel: „Schi füss in mai cumplettamaing nair, pudessa bain schi dar cha'l fögl füss davu paca pezza eir cumplettamaing nair“.

Ün spejel da la vita interna

Ils purtrets cha Sax ha expost illa „Grotta da cultura“ e preschantà a la vernissascha in sonda passada sun oubras fich variadas. Ils purtrets in alb e nair muossan fuormas chi cumbattan üna cun tschella, trianguls stabils o rinchs armonics chi rapreschaintan la balantscha interna i'l budissem da Zen. „Cun far ün movimaint as vezza precis schi's es equilibrà internamaing o na“, manaja Sax. L'artist maisda duos differentes stils, nempe il tusch giapunais e l'art abstracta dal vest. El pittura be sch'el resainta il desideri da far quai. „Eu pittur cur chi vain, perquai ch'eu stögl esser chargià internamaing per esser productiv“, disch Sax. Quai vaglia impustüt per sias grondas oubras da culur d'öli sün taila. Cun tusch pittura'l plütost tanteraint, perquai ch'el ha l'impreschiun cha quista tecnica pretenda damain energia. Quels purtrets survegnan ün'aigna dinamica e pon esser finits davu pacas secundas. „Il movimaint va da sai e davopro bada pür scha'l purtret am plascha ed eir sch'eu am plasch“, quinta l'artist. Sia pittüra es per el ün spejel da la vita interna.

Mincha pinel ha ün oter caracter

La prüm'exposiziun cun tusch ha fat Sax in ün taimpel da Zen a Kyoto. Pel mumaint pendan sias oubras tanter la müraglia grossa da la „Grotta da cultura“ a Sent. Ils purtrets cun lur ferm alb e nair s'affan illas localitats. „Da pitturar cun ün pinel fin üna lingia naira sün ün palperi alb es fich captivant“, manaja Sax. Tenor el douvran culuors üna tscherta surfatscha per avair ün effet, nair invezza ha subit üna preschentscha fich ferma. I'l Giapun vegna scrit tradizionalmaing cul pinel. Per quel motiv daja ün'enorma quantità da differentes pinels, per exaimpel pinels da pennas d'utschè o da la cua da la vuolp. „Mincha pinel ha ün oter caracter ed ün oter strich e perquai daja üna variaziun cun pitturar“, infuormescha l'artist. La tscherna dals instrumaints es per el essenziala. Minchatant douvra'l dafatta barschuns per s'exprimer. Il resultat es üna sintesa artistica tanter l'Asia e l'Europa.

„Pitturar es ün act da contact“

Sax pittura impustüt sül palperi fin tradiziunal dal Giapun. Quel vain dovrà vairamaing per far purtrets da rolla. Sia pittüra da tusch es influenzada dal vest perquai ch’el inromescha seis purtrets e douvra tanteraint eir palperi da squitsch d’arom frances chi consista da tschient pertschient fils da pingoula. „Vairamaing es pitturar ün act dal contact, ün contact da mai cul pinel sülla surfatscha dal palperi“, manaja Sax. Il palperi tschücha sü il tusch e’l purtret es a la fin finala il resultat da l’inscunter. La Val Fex es per Sax il dret lö per pitturar cun tusch. Oriundamaing deriva quista tecnica da pitturar dals eremits e muonchs chonais chi han vivü illas muntognas. Tenor l’artist es la natüra da la Val Fex imposanta perquai chi dà bod be grippa, vadrets, aua e’l tschêl blau. „Quista natüra elementara, püra, ingio chi dà pac chi para surplü m’inspirescha“, disch Sax. Ils resultats da quist’inspiraziun as poja contemplar fin als 28 d’avrigl adüna in mardi e sonda da las 17:00 a las 21:00 illa „Grotta da cultura“ a Sent.

Legenda: Cun sia pittüra elavurescha Sax evenimaints interns. Foto: F. Hofmann